

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 12792/2022
13.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Борко Зимоњић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Новак Рогановић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/21 од 18.05.2022. године, у седници одржаној 13.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/21 од 18.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу П 16/20 од 12.04.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име дуга исплати 25.500 евра, у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме пословне банке откупљују евро на дан извршења у месту извршења, са затезном каматом у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 01.09.2010. године до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име дуга поводом закупа техничког прегледа у насељеном месту ... – Општина Трстеник исплати 4.500 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме пословне банке откупљују евро на дан извршења у месту извршења, са затезном каматом у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 01.02.2012. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име дуга поводом неуплаћених провизија осигурања за период од 01.04.2010. године до 11.05.2011. године исплати 256.844,00 динара са законском затезном каматом од 01.01.2012. године до исплате и на име дуга поводом неуплаћених полиса осигурања за период од 01.04.2010. године до 31.12.2010. године износ од 663.916,00 динара са законском затезном каматом од 11.01.2012. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име дуга за утрошену електричну енергију, воду, телефон и интернет у периоду од 01.04.2010. године до 10.01.2012. године исплати 400.000,00 динара са законском затезном каматом од 11.01.2012. године до исплате. Ставом петим

изреке, обавезан је тужилац да исплати туженој на име накнаде парничних трошкова износ од 144.150,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/21 од 18.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане другостепене пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Такође, другостепени суд није учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. ЗПП с обзиром да је ценио све битне жалбене наводе тужиоца којима се оспорава оцена изведених доказа од стране првостепеног суда и дао разлоге за оцену, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка које могу бити разлог за изјављивање ревизије у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, привредно друштво „PREDUZEĆE INTL Београд“ д.о.о. Врњачка Бања, чији је заступник и директор био овде тужилац и његов отац ВВ закључили су 11.10.2002. године уговор о заједничкој изградњи грађевинских објеката на катастарској парцели 1711/2 КО ... у власништву оца тужиоца. Овлашћењем од 11.05.2009. године ВВ је овластио тужиоца да може користити наведену парцелу и да може све објекте који буду изграђени по основу заједничке изградње на овој парцели издавати у закуп, подзакуп, заложити, продавати и плаћати све обавезе и дажбине поводом непокретности. По окончању изградње, објекти (три грађевинска и два помоћна објекта) су представљали заједничку својину тужиоцевог оца и тужиоцевог привредног друштва, да би дана 29.09.2010. године пред Основним судом у Крушевцу, Судска јединица у Трстенику закључили поравнање на основу којег је ВВ постао искључиви власник свих објеката изграђених на наведеној парцели. На основу позајмице од 01.04.2010. године тужилац је примио од тужене новац у износу од 2.000.000,00 динара (20.202 евра). Уговором о вансудском поравнању од 30.08.2011. године тужилац и тужена су сагласно потврдили да су били у преговорима око купопродаје пословног простора у површини од 240м² намењеног за технички преглед возила са свом потребном опремом, постојећег на катастарској парцели 1711/2 КО Озаци, по цени од 180.000 евра; да је тужена започела са исплатом купопродајне цене на начин што је платила тужиоцу износ од 2.565.000,00 динара (25.650 евра) и да је обављала делатност техничког прегледа возила у том пословном простору у периоду од 01.04. до 31.05.2011. године и у периоду од 01.07. до вансудског поравнања од 30.08.2011. године, али да је услед недостатка финансијских средстава одустала од купопродаје. Тада су тужилац и тужена постигли споразум да јој тужилац врати уплаћени део купопродајне цене од 25.650 евра када прода пословни простор намењен

за технички преглед возила са свом потребном опремом, а уколико не успе да га прода да ће јој преко свог оца исти издати у закуп за закупнину од 1.000 евра месечно, с тим да је тужена неће плаћати већ ће јој тужилац на тај начин враћати дуговани износ, а плаћаће само комуналне и режијске трошкове. Дана 30.08.2011. године закључен је уговор о закупу пословног простора на неодређено време између ВВ као закуподавца и привредног друштва „D&D Auto“ д.о.о. Трстеник, Оџаци као закупца. Уговор су потписали ВВ и брат тужене ГГ као заступник и директор привредног друштва које је било означено као купац. Наведеним уговором купац се обавезао да плаћа закуподавцу месечну закупнину у износу од 1.000 евра, као и све комуналне, режијске и остале обавезе поводом купца. Технички преглед возила у закупљеном пословном простору престао је са радом 10.01.2012. године када је привредно друштво које је било купац извршило примопредају објекта намењеног за вршење техничког прегледа са припадајућом опремом и кључевима. Примопредаја је извршена ВВ и том приликом су сачињени потврда и записник о примопредаји. Истог дана када је закључен уговор о закупу (30.08.2011. године), закључен је и уговор о подзакупу пословног простора између тужиоца као подзакуподавца и тужене као подкупца, а предмет уговора је подкуп истог пословног простора и оба уговора (о закупу и подзакупу) су закључена под истим условима. Допис о раскиду уговора о закупу и подзакупу од 23.08.2011. године пуномоћник ВВ и привредног друштва са ограниченом одговорношћу „Ауто мото наутика“ Трстеник Оџаци, адвокат Зоран Кнежевић из ... упутио је власнику привредног друштва „D&D Auto“ д.о.о. Трстеник Оџаци ГГ и туженој. Тужена у било ком својству није фактички држала, нити користила наведени пословни простор који је служио за технички преглед возила у оквиру привредног друштва „D&D Auto“ д.о.о. Трстеник Оџаци, већ њен брат ГГ који је ту обављао делатност у својству законског заступника и директора (са неограниченим овлашћењима) наведеног регистрованог привредног друштва.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правноснажно одбили све тужбене захтеве са образложењем да тужилац није активно легитимисан и да тужена није пасивно легитимисана ни по једном од истакнутих захтева у овој правној ствари. Становишта су да тужилац није био закуподавац предметне непокретности, нити је тужена била купац исте, већ је облигационоправни однос по основу уговора о закупу (који је основ свих тужбених потраживања) постојао између тужиоцевог оца ВВ као власника и закуподавца предметног пословног простора и привредног друштва „D&D Auto“ д.о.о. Трстеник Оџаци као закупца, чији је заступник и директор био брат тужене ГГ, а које правно лице је у овом пословном простору обављало делатност техничког прегледа возила без икаквог ангажовања тужене. При томе, другостепени суд је у побијаној одлуци, прихватајући у свему аргументацију првостепеног суда, расправио као претходно питање ваљаност уговора о зајму (позајмице) од 01.04.2010. године између тужиоца и тужене и заузео становиште да се ради о симулованом правном послу који прикрива уговор о посредовању ради закључења уговора о купопродаји непокретности са власником, тужиоцевим оцем ВВ.

Наведено становиште нижестепених судова о недостатку стварне легитимације странака прихвата и Врховни касациони суд као правилно, налазећи да је засновано на правилној примени материјалног права.

Наиме, активна и пасивна легитимација су облици стварне легитимације и представљају материјално-правни однос странака према предмету спора, тако да ову

легитимацију у једном спору имају лица која су учесници материјално-правног односа, из чега произилази да су приговор недостатка пасивне легитимације, као и приговор недостатка активне легитимације, материјално-правни приговори који утичу на основаност тужбеног захтева. У ситуацији када странке нису активно и пасивно легитимисане јер нису у материјално-правном односу, тужбени захтев се одбија, што значи да се о таквом приговору одлучује одлуком о тужбеном захтеву.

Према одредби члана 567. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО), уговором о закупу се обавезује закуподавац да преда одређену ствар закупцу на употребу, а овај се обавезује да му за то плаћа одређену закупнину. Подзакуп је регулисан члановима 586. до 590. истог закона и уколико није другачије уговорено, купац може закупљену ствар дати у закуп другом (подзакуп) или му је по ком другом основу предати на употребу, али само ако се тиме не наноси штета закуподавцу (члан 586. став 1).

У конкретном случају, парничне страке су биле у преговорима око купопродаје пословног простора на парцели 1711/2 КО ... који је служио за обављање техничког прегледа возила. Тужилац је имао овлашћење власника (свог оца) да продаје објекте изграђене на овој парцели и сходно томе у свим пословима око промета је иступао у име и за рачун власника. Тужена је у преговорима са тужиоцем њему исплатила део купопродајне цене, али је због недостатка финансијских средстава одустала од куповине, након чега су се договорили да ће јој тужилац преко свог оца издавати у закуп предметни простор али да она неће плаћати закупнину све док јој не буде враћен новац који је дала на име дела купопродајне цене, односно док тужилац у име свог оца не прода тај простор и врати јој примљени новац. Иако је наведено договорено вансудским поравнањем од 30.08.2011. године, утврђено је да тужилац није издао у закуп туженој наведени пословни простор, нити је то учинио његов отац као власник, већ је тужиочев отац као закуподавац закључио уговор о закупу предметног пословног простора са привредним друштвом чији је оснивач и законски заступник - директор био брат тужене, као закупцем. То привредног друштво је било регистровано за делатност техничког прегледа возила и ту делатност је обављало у закупљеном простору, док тужена није фактички држала, нити користила тај пословни простор. По раскиду уговора, ово правно лице је вратило простор са свом припадајућом опремом и кључевима управо тужиочевом оцу као власнику и закуподавцу, што је констатовано и у потврди и записнику о примопредаји. Такође, тужилац није могао бити подзакуподавац наведеног пословног простора јер није био ни његов купац да би у том својству предао даље простор у подзакуп туженој, без обзира на чињеницу да је између њих био закључен писани уговор о подзакупу, који је у побијаном одлуци правилно оцењен као ништав.

Према становишту Врховног касационог суда, у конкретном случају тужиочев отац је као искључиви власник могао слободно да располаже својим пословним простором без обзира на дато овлашћење тужиоцу 2009. године да исти може давати у закуп, подзакуп или продати, будући да је то право властодавца које је ограничено обимом пуномоћја у смислу члана 91. ЗОО. Како је тужилац преговарао са туженом као овлашћени заступник власника и све што је са њом договарао, договарао је у име и за рачун власника који је на крају закључио писани уговор о закупу са горе наведеним правним лицем као закупцем, неосновано се ревизијом побија правилан закључак нижестепених судова да парничне странке нису биле у уговорном односу ни поводом

закупа (јер су у том односу били отац тужиоца и фирма брата тужене) нити поводом подзакупа (јер је уговор о подзакупу ништав зато што тужилац није претходно био купац пословног простора да би га даље издавао у подзакуп), те стога тужилац није активно легитимисан за потраживања по основу закупа (и подзакупа), нити је тужена пасивно легитимисана за евентуално неизмирене обавезе по тим основима.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у питање правилност побијане другостепене пресуде са становишта примене материјалног права, већ се превасходно оспорава правилност утврђеног чињеничног стања што не може бити разлог за изјављивање ревизије према члану 407. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде, без детаљног образлагања своје одлуке сходно одредби из става 2. истог законског члана, будући да се у ревизији понављају жалбени наводи које је ценио другостепени суд у побијаној одлуци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић